

Списание ЕПОХИ
Издание на Историческия факултет на
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Journal EPOCHI [EPOCHS]
Edition of the Department of History of
“St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Том / Volume XXV (2017),
Книжка / Issue 2

**ПРИНОСНА ПУБЛИКАЦИЯ, КОРИГИРАЩА НАЛОЖЕНИ
ПОГРЕШНИ СТЕРЕОТИПИ В БЪЛГАРСКАТА ИСТОРИОГРАФИЯ И
БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВЕНО ПРОСТРАНСТВО
ОТНОСНО ИМЕНУВАНЕТО И ТИТУЛУВАНЕТО НА ВЛАДИСЛАВ ВАРНЕНЧИК**
(Отзив за статията на Николай Кънев „Някои бележки върху коректното именуване и титuluване на Владислав Варненчик“)

Иван ТЮТЮНДЖИЕВ

**A CONTRIBUTORY PUBLICATION, CORRECTING ESTABLISHED WRONG
STEREOTYPES IN THE BULGARIAN HISTORIOGRAPHY AND THE BULGARIAN
SOCIAL SPACE REGARDING THE NAMING AND ENTITLING OF WLADYSLAW
WARNENCZYK**

(A Review of the article of Nikolay Kanev “Some notes on the correct naming and entitling of Wladyslaw Warnencyk”)

Ivan TYUTYUNDZHIEV

През миналата 2016 г., в издаваното под „шапката“ на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ историческо списание „Журнал за исторически и археологически изследвания“ (ЖИАИ) бе публикувана една не много голяма като обем, но важна, интересна и стойностна статия на доц. д-р Николай Кънев, озаглавена „Някои бележки върху коректното именуване и титuluване на Владислав Варненчик“ [Кънев, Н. 2016, с. 59 – 65]. Статията е насочена не само към професионалните историци, а и към далеч по-широка читателска аудитория. Както показва и самото заглавие на статията, нейната основна цел е насочена към коригирането на трайно наложилите се и масово разпространени в българската историография и в българското обществено пространство погрешни стереотипи, свързани с именуването и титuluването на един полски владетел, който е неразривно свързан с българската история, а именно – вторият полски крал от Ягелонската династия Владислав III (1434 – 1444), който също така е заемал и кралския престол на Унгария през 1440 – 1444 година.

Едва ли има българин, който да не знае и да не тачи свято името на крал Владислав III – водачът на последните два сериозни антиосмански кръстоносни похода, възродили през 40-те години на XV в. надеждите на българския народ за освобождение, който, начело на полско-унгарските войски, героично се сражава срещу жестокото иноверно подтисничество на Османската империя над християнските народи на Балканския полуостров и който, в резултат на гибелта си в трагично загубената решителна битка при Варна на 10 ноември 1444 г., оставя завинаги костите си на българска земя. Като признание за ролята и за саможертвата на крал Владислав III той остава в паметта както на българския, така и на полския народ с прозвището Варненчик, т.е. Варненски.

На този фон е трудно обяснимо и в известна степен – недопустимо, как и защо в българската историография и сред широката българска общественост са се вкоренили крайно погрешни варианти на именуването и титuluването на Владислав Варненчик, които вече много десетилетия се преповтарят

и сякаш отдавна е създаден рефлекс за един вид автоматичното им възпроизвеждане като устойчиви и насадени в общественото създание формули.

С публикацията си доц. д-р Николай Кънев в един премерен и коректен тон внимателно разсейва и прецизно коригира въпросните погрешни представи и показва какви са правилните формулировки на именуването и на титулуването на Владислав Варненчик съответно като полски крал и като унгарски крал. Оказва се, че употребяваните досега в българските научни, научно-популярни и популярни публикации варианти избилстват от многобройни неточности и грешки, включително и такива, при които се получава смесване на две отделни личности под името на Владислав III. Сред тях особено фрапантно е например погрешното схващане, че като унгарски крал Владислав официално се е наричал крал Ласло V, а както показва Николай Кънев, под това име управлява съвсем различна личност, докато Владислав като унгарски владетел всъщност носи името Уласло I. Също така се коригира разпространената в българската научна и популярна литература форма на именуване на Владислав Варненчик като крал Владислав III Ягело, тъй като съчетанието на имената Владислав и Ягело, т.е. Ягаило или Йогайла (които – и двете – са лични имена!), се отнасят само до бащата на Владислав III – основателя на Ягелонската династия в Полша крал Владислав II (1386 – 1434), но не и до самия Владислав III, който като представител на тази династия трябва коректно да бъде назоваван или със съответстващото на полски език наименуване като Владислав III Ягелончик, или с адекватната му преводна форма на български – Владислав III Ягелонски.

След публикуването на тази много полезна статия, разсейваща множество наложени погрешни стереотипи при именуването и титулуването на Владислав III Варненчик на български език, за българските автори вече е недопустимо да допускат подобен тип грешки, които освен това понякога вкарват читателите и във фактологично заблуждение. От тази гледна точка статията на Николай Кънев е несъмнен принос както за българската историопис по темата, така и за опознаването и популяризирането в България и сред българската читателска аудитория на самата история на Полша и конкретно на личността на полския крал Владислав III Варненчик.

Показателен по отношение на значимостта на тази публикация е и фактът, че само в рамките на около една година след излизането си, статията на Николай Кънев е вече нееднократно цитирана от различни автори, занимаващи се с темата за кръстоносните походи на крал Владислав Варненчик.

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

Кънев, Н. 2016 – Николай Кънев. Някои бележки върху коректното именуване и титулуване на Владислав Варненчик. – Журнал за исторически и археологически изследвания, 2016, бр. 1 – 2, 59 – 65. ISSN 1314 – 748X, [Nikolay Kanev. Nyakoi belezhki varxu korektnoto imenuvane i tituluване na Vladislav Varnenchik. – Zhurnal za istoricheski i arxeologicheski izsledvanija, 2016, br. 1 – 2, 59 – 65. ISSN 1314 – 748X]